

ყურადღების დეფიციტისა და ჰიპერაქტივობის სინდრომის მქონე
მოზარდების სასკოლო გამოცდილება

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე განათლების ფსიქოლოგიის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

ანა პირველი

სამაგისტრო ხელმძღვანელი: მარინა გეგელაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2022

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

13 ივნისი, 2022 წელი

აბსტრაქტი

ბოლო წლების განმავლობაში ადამიანების სულ უფრო მზარდ რაოდენობას ესმევა ყურადღების დეფიციტის და ჰიპერაქტივობის სინდრომი (ADHD), რომელიც ხასიათდება ყურადღების გაფანტულობით, ჰიპერაქტივობით და იმპულსურობით.

მოცემული კვლევა ეხება ყურადღების დეფიციტისა და ჰიპერაქტივობის სინდრომის მქონე მოზარდების სასკოლო გამოცდილების გაგებას მათივე პერსპექტივიდან. კვლევის მიზანი იყო ADHD მოსწავლეების თვალთ დანახული სასკოლო გარემო და ამ გარემოში მიმდინარე პროცესების წარმოჩინება რათა მოხდარიყო მაქსიმალურად დეტალური და სიღრმისეული ინფორმაციის მიღება იმისათვის, რომ უკეთესად ყოფილიყო გამოკვეთილი ADHD მოსწავლეების საჭიროებები და გამოწვევები საგანმანათლებლო სივრცეში.

კვლევაში მონაწილეობა მიიღო ქალაქ თბილისის საჯარო სკოლების ხუთმა და კერძო სკოლის ერთმა მოსწავლემ, რომლებსაც აღენიშნებათ ყურადღების დეფიციტისა და ჰიპერაქტივობის სინდრომი, მონაწილეთა ასაკი მერყეობდა 12 წლიდან 17 წლამდე (საშუალო ასაკი 14 წელი). ექვსივე მონაწილეს ჩაუტარდა ინდივიდუალური სიღრმისეული ინტერვიუ, ნახევრადსტრუქტურირებული კითხვარის მეშვეობით.

კვლევა შეეხო ADHD მოსწავლეების სუბიექტურ გამოცდილებას ისეთ ასპექტებში, როგორიცაა მათი აკადემიური მოსწრება, მასწავლებლებთან და თანატოლებთან ურთიერთობა, მშობლების ჩართულობა და თვითაღქმა.

მიღებული შედეგებიდან გამომდინარე აღმოჩნდა, რომ ADHD მოსწავლეებს აკადემიური მოსწრების კუთხით უჭირთ მასწავლებლის მიერ ახსნილი მასალის მოსმენა, წერითი დავალებების შესრულება, მშვიდად ჯდომა და კონცენტრირება, თუმცა ამასთან აქვთ სწრაფი დამახსოვრების უნარი; მასწავლებლებთან ურთიერთობის კრილში გამოიკვეთა, რომ ძალიან ხშირად მათგან იმსახურებენ კრიტიკას, აგრესიას, შერცხვენას და უსამართლოდ ქულების დაკლებას, ხოლო უფრო

იშვიათად შექებას და მიმღებლობას; თანატოლებთან ურთიერთობის მხრივ კი აღმოჩნდა, რომ მონაწილეთა უმეტესობას არ აქვთ სიღრმისეული მეგობრობის გამოცდილება და მათი მეგობრობა შემოიფარგლება მხოლოდ სკოლის ტერიტორიით. ასევე ყველა მონაწილე ყოფილა ბულინგის მსხვეპლი და ამის გამო ერთ მონაწილეს გამოუცდია თვითდაზიანებები და სუიციდური აზრები. ოჯახის კუთხით აღმოჩნდა, რომ ყველა მონაწილის ყოველდღიურ სასკოლო ცხოვრებაში ძირითადად ჩართულია დედა, ხოლო მამა თითქმის არანაირ მონაწილეობას არ იღებს, საერთო ჯამში აქვთ მშობლის ჩართულობის დეფიციტი; ამ ყველაფრის პარალელურად, როდესაც სკოლაში ცუდად გრძნობენ თავს ემოციურად, ვერ იღებენ მხარდაჭერას ვერც თანატოლებისგან და მასწავლებლებისგან, ვერც სკოლის ფსიქოლოგისგან. ხოლო რაც შეეხება იმას, თუ როგორი წარმოდგენა აქვთ საკუთარ თავზე, ყველა მონაწილეს აქვს თვითდაჯერებულობის დეფიციტი და თავს სუსტ მოსწავლედ თვლიან.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: ADHD; სკოლა; ურთიერთობები

Abstract

In recent years, an increasing number of people are experiencing Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), which is characterized by distraction, hyperactivity, and impulsivity.

The present study addresses the understanding of school experiences of adolescents with Attention Deficit Hyperactivity Disorder from their own perspective. The aim of the research was to present the school environment through the eyes of ADHD students and to present the processes taking place in this environment in order to obtain the most detailed and in-depth information in order to better identify the needs and challenges of ADHD students in the educational space.

The study involved five public and one private school students in Tbilisi with Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ranging in age from 12 to 17 years (mean age 14 years). All six participants were interviewed individually through a semi-structured questionnaire.

The study focused on the subjective experience of ADHD students in aspects such as their academic achievement, relationships with teachers and peers, parental involvement, and self-esteem.

The results showed that ADHD students have difficulty listening to the material explained by the teacher in terms of academic performance, completing written assignments, sitting quietly and concentrating, but although they have the ability to remember quickly; In terms of relationships with teachers, it has been revealed that very often they deserve criticism, aggression, shame and unfair scores, while more rarely praise and acceptance; In terms of peer relationships, however, it was found that most of the participants did not have the experience of in-depth friendships and their friendships were limited to the school area only. Also all participants were victims of bullying and because of this one participant experienced self-harm and suicidal thoughts. From the family point of view, it was found that all the participants in

the daily school life of all the participants are mainly involved with the mother, while the father participates with almost no participation, in general they have a deficit of parental involvement; Along with all this, when they feel bad at school emotionally, they can not get support from either their peers and teachers, or from the school psychologist. And as for how they think about themselves, all participants have a lack of self-confidence and consider themselves a weak student.

Keywords: ADHD; School; Relationships